

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio secunda. Vtrum manducatio Eucharistiæ sit homini de
necessitate salutis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

8 Secundum autē vtrunq; modū distinctio manduca-
tionis sacramentalis & spiritualis attenditur secundū per-
fectum & imperfectū, nisi q; secundum primū modum dī
stringendi spiritualis manducatio perfectior est quā sa-
cramentalis & eam includit. Est enim sacramentalis man-
ducatio, vt in principio distinctio dicitur, cōmunis bo-
nis & malis: e conuerso autē est secundum modū distingu-
endi, quia sacramentalis est perfectior, & includit aliā. Se-
cundus etiā modus distinguendi vniuersalior est, nā sub
altero membro .i. sub sacramentali manducatione inclu-
ditur vtrunq; membrum primæ distinctiois.

9 Ex his autē duabus distinctioibus consistere possu-
mus tertiam trimembrē primas duas continentē sic: Susci-
piens enim hoc sacramentum, aut suscipit sacramentū &
fructum sacramenti, sicut bene dispositi percipientes hoc
sacramentū realiter, aut suscipit sacramentū, sed non fru-
ctum sacramenti, sicut illi de quibus scriptum est. 1. Cor. 11.
Qui manducat & bibit indignē, aut suscipit fructum sa-
cramenti, sed non sacramentum, sicut illi qui voto & desi-
derio percipiunt, sed ab actuali perceptione impediuntur
sicut illi qui capti sunt in carceribus Gentilium, vel qui
ex debilitate seu infirmitate vti sacramento non possunt.
Apparet ergo q; sunt plures modi manducandi hoc sacra-
mentum, & sufficientia eorum. Ad argumenta.

10 Ad primum dicendum, q; minor est falsa, nam cir-
ca baptismum potest fieri omnino similis distinctio, vt
patet volenti deducere. Quidam enim abluuntur spiri-
tualiter, quidam sacramentaliter, siue hi modū sumantur
ex parte suscipientium baptismum, siue ex parte modū
suscipiendi, vt dictum est.

11 Ad secundum dicendū, q; nō est simile de manduca-
tione corporalis cibi, quia fructus eius non potest percipi
ex solo voto vel desiderio sicut est in spirituali cibo. Et
iterum nulla dispositio præcedens requiritur in suscipi-
ente corporalem cibum ad percipiendū fructum eius nisi
naturalis virtus, sicut requiritur in recipiente cibum spiri-
tualem. Et ideo cibum corporalem nō contingit manducare
nisi corporaliter. Spiritualiter autē cibus proponit-
tur in sacramento sub velamine rerum corporalium rati-
one cuius præter manducationem spiritualem quæ com-
petit ei secundum se contingit ei vterius manducari
sacramentaliter sub tali velamine.

QVÆSTIO SECVNDA.

Vtrum manducatio Eucharistia sit de ne-
cessitate salutis.

Thom. 3. q. 85. ar. 4. & q. 73. ar. 3.

Ad secundum sic proceditur. Et arguitur q; manduca-
tio huius sacramenti sit de necessitate salutis, quia
manducatio cibi corporalis est de necessitate salutis cor-
poralis, ergo manducatio cibi spiritualis est de necessitate
vitæ spiritualis, ergo &c.

2 Item Ioan. 6. Nisi manducaueritis carnem filij homi-
nis & biberitis eius sanguinē non habebitis vitam in vo-
bis: sed in hoc sacramēto māducatur caro Christi & bibi-
tur eius sanguis, ergo sumptio huius sacramēti est de ne-
cessitate vitæ spiritualis, & per consequens de necessitate
salutis.

3 In contrariū arguitur, quia illud sine quo potest ha-
beri gratia nō est de necessitate salutis, sed absq; sumptio
ne huius sacramēti potest haberi gratia, imō debita sum-
ptio huius sacramēti supponit gratiam in suscipiente,
ergo eius susceptio non est de necessitate salutis.

4 Itē pueri baptizati si moriātur ante susceptionē hu-
ius sacramēti nō damnātur. Damnarentur autē si eius
susceptio esset de necessitate salutis, ergo &c.

RESPONSIO. Aliquod sacramentum potest esse
necessarium ad salutē dupliciter. Vno modo ratione sui,
Alio modo ratione præcepti. Ratione sui quando effectus
eius est necessarius ad salutem. Et sic dicendum est, q; sacra-
mentorum quedā sunt de necessitate salutis quārum ad
communiam, ita, s. vt ab aliquo vel aliquibus de com-
munitate suscipiantur, non autem a quolibet persona: &
alia sunt ordo, & matrimonium. Quod patet, quia effe-
ctus cuiuslibet istorū necessarius est cōmunitati, nā sine
ordine nō essent in cōmunitate qui ministri arēt sacra-
menta aliqua quæ sunt de necessitate salutis, saltē sacramen-
tum pœnitentiæ quod est de necessitate salutis his qui lapsi

sunt in peccatum mortale, sine matrimonio autem non
maneret cultus diuinus deficientibus fidelibus. nisi enim
per matrimonium aliqui generarentur educandi ad cultum
diuinum statim periret totus cultus diuinus, quia tamen
pro cōmunitate ad hos actus sufficit aliqui, ideo nō que-
libet persona ad hæc sacramēta obligatur nisi in casu vbi
tota cōmunitas deficeret, vbi etiam Papa suppleret.

6 Alia sunt sacramēta quæ respiciunt personā quā
libet singularē. Et de numero horū sunt baptismus & pœ-
nitentia quæ sunt necessaria simpliciter ad salutem. bap-
tismus quidem quoad omnes, pœnitentia autem solū quo-
ad lapsos in peccatum mortale. & huius ratio est, quia il-
la sacramēta sunt de necessitate salutis quoad quamlibet
personam quæ ordinatur ad tollendum defectum in cōm-
possibilem salutem, sed baptismus & pœnitentia sunt huius
modi, baptismus quidem quoad omnes propter peccatū
originale, quia omnes nascuntur filij iræ Eph. 2. Ad quod
tollendum ordinatur baptismus: pœnitentia verō est
necessaria ad salutē his qui lapsi sunt in peccatū mortale
quod est in cōpossibile salutem. Ad quod tollendum ordina-
tur principaliter pœnitentia, ergo sacramentū pœnitentiæ
& baptismi sunt de necessitate salutis, ita, s. vt actu suscipi-
antur vel saltem in voto, cum susceptionem eorum impe-
dit articulus necessitatis.

7 Alia verō sacramēta sunt de necessitate salutis ra-
tione præcepti, s. Eucharistia, & extrema vinctio. Primo
quidem ratione præcepti diuini, quia cum oia sacra-
mentā instituta sint propter salutē viatorū, nō videtur q; absq;
cōtempnū homo viator possit talia totaliter dimittere hæ-
bita copia ministrari ea conferre valentis & volentis. vnde
quia talia nō recipit, puta eucharistia & extremā vinctio-
nem quando probabiliter imminet ei exitus de statu via-
torum & ecclesie militantis, videtur contemnere præcep-
tum diuinū. Et propter hæc causam dictū fuit prius dist.

7. q. cōfirmatio est de necessitate salutis quādo imminet
casus cōfrendi fidem corā persecutore, quia qui tunc nō
recipit sacramentū cōfirmationis habita copia conferen-
tis (cū pro tunc indigeat eius effectu) videtur esse contem-
ptor sacramenti, quod est contrariū salutem. Patet ergo q;
eucharistia non est de necessitate salutis ratione sui quasi
effectus eius sit necessarius ad salutē, cum effectus eius sit
cōfirmatio in bono, & in gratia quod pertinet ad perfe-
ctionem magis q; ad necessitatē. Est tamē de necessitate sa-
lutis ratione præcepti diuini. Et iterū ratione præcepti ec-
clesiæ quæ statuit q; saltem semel in anno sumatur, s. in Pa-
schate: vt habetur extra de pœ. & re, cap. omnis vtriusq;
sexus. Ad arg.

8 Ad primū dicendū q; nō est simile de vita corpora-
li quæ de necessitate tendit ad desitionē, nisi ei subueniā-
tur per alimentū corporale, & de vita spirituali quā nul-
lus potest amittere nisi volēs, & ideo alimentum spiritua-
le potest quidē proficere ad perfectionē & augmentū vitæ
spiritualis, sed nō est necessariū ad eius cōtinuationē rati-
one sui effectus, licet sit de necessitate eius in casu propter
præceptū diuinū quod quilibet adultus tenetur hoc sacra-
mentum recipere in hac vita, licet per præceptū diuinum
non determinetur tempus nec hora quæ determinantur
per præceptum ecclesie.

9 Ad secundum dicendum q; illud Ioan. nisi manduca-
ueritis &c. intelligitur de carne Christi mystica quæ est
vntas membrorum ecclesie sine qua non est salus. aut si
intelligitur de manducatione huius sacramenti referen-
dum est ad præceptum diuinum cuius ratio est necessa-
rium ad salutem modo quo dictum est, non autem pro-
pter suum effectum.

10 Alia duo arg. probant quod illud sacramentum
non est necessarium ad salutem ratione sui effectus quod
concessum est.

QVÆSTIO TERTIA.

Vtrum solius hominis sit sumere Sacra-
mentum eucharistia.

Thom. 3. q. 80. ar. 1.

Secundo principaliter queritur de sumentibus hoc sa-
cramentum. Circa quod queruntur tria. Primum est
vtrum solius hominis sit hoc sacramentum sumere. Secun-
dum est vtrum peccator sumens hoc sacramentum peccet
mortaliter. Tertium est vtrum liceat sacerdoti dare sacra-
mentum